

Nattvarden är inget hokus pokus. Eller är det kanske just det den är?

s 7

Peter Odentun är ordförande i Brännkyrka kyrkofullmäktige. För honom är livet en gåva och Gud viktig.

PORTRÄTTET s 8-9

Det var kanske inte Märta Helena Reenstiernas ambition att bli ikonisk. Ändå blev hon det. Hon finns numera till och med på facebook. Missa inte oratoriet "Årstafrun" i Brännkyrka kyrka!

s 4-5

Brännkyrkabladet

Information från Brännkyrka församling

Svenska kyrkan • augusti 2019

FOTO: HÅKAN FLANK

Oförglömlig konfirmationsgudstjänst! En morfar berättar.

s10

Fullt drag på Öppna förskolan

s 3

Änglar och människor

Det finns olika typer av mässor. Vi har till exempel Stockholmsmässan här i närheten med sina utställningar. Varför kallas utställningshallar för mässo?

Jo, genom stora kyrkhelger såsom bland andra helgen Mickelsmäss/den helige Mikael's dag. Med den helgen börjar hösten och den mörka årstiden inleds. Mickelsmäss var förr i tiden en stor och viktig kyrkhelg. Efter Mickelsmäss fick man tända ljus för att lysa upp. Särskilt i landets norra delar gick man in i vinterhalvåret. Nu skulle skörden vara bärgad och boskapen hållas inne för annars kunde Skogsrået skada den.

Veckan efter Mickelsmäss fick tjänstefolket vara ledigt och då kunde man också passa på att byta tjänst och flytta om man ville. I samband med kyrkbesöket arrangerade man marknadsdagar och lyste för dem som skulle gifta sig. I norra Sverige med stora avstånd hade man särskilda kyrkbyar där man bodde i samband med detta. Det är därför vi ofta kallar marknader och utställningar för mässo.

Mickelsmäss handlar om änglarnas roll i kampen mellan gott och ont. Enligt Bibeln hände ungefär följande. Det blev en strid i himlen. Ängeln Lucifer gör tillsammans med andra änglar uppror mot Gud. Ärkeängeln Mikael och hans änglar ger sig i strid med den draken. Djävulen och hans änglar förlorar och kastas ut

från himlen ned på jorden. Djävulens raseri är stort och enligt Henok-litteraturen (judisk vishetskrift) är det Satan och hans smådjävlar som lär människorna att kriga och andra fasoner.

Vi har säkert många olika synsätt på vad det här med änglar kan vara för något, men vi har alla en sak gemensam. Vi bär alla på sår. Sådant som gör ont. Förr eller senare möter vi alla sådant som gör ont, är ont och ger sår. Ingen går genom livet utan att få ärr.

Änglarnas kamp mot ondskan tror jag inte bara handlar om änglar. Kampen handlar också om oss människor. Ängel betyder budbärare, Guds sändebud. Kanske har vi mött människor som i svåra stunder har framstått som skyddsänglar. Kanske har det funnits tillfällen när vi själva haft modet och viljan att vara som en skyddsängel för någon annan.

Alla kan vi bidra i kampen mot ondskan på vårt eget sätt. En kamp som förs både synligt och osynligt, i det lilla och i det stora. Jesus sade att det ni gör för den minsta lilla människa har ni

också gjort för mig. Alla kan vi vara med och föra kampen mot det onda för det goda. I mässan kan vi hämta kraft.

Magnus Hellström

KYRKOHERDE

Gudstjänst klockan elva

Från och med den 1 september firar vi söndagens mässo i Vårfrukyrkan klockan 11.00. Högmässo i Brännkyrka kyrka firas som tidigare klockan 11.00. Vi bjuder på kyrkkaffe efteråt i båda kyrkorna.

Välkommen!

Svenska kyrkan

BRÄNNKYRKA FÖRSAMLING

POSTADRESS

Box 64, 125 22 Älvsjö
telefon 08-447 11 00 vx

växeln är öppen må-fr 9.00-17.00.

e-post: brannkyrka.info@svenskakyrkan.se

BESÖKSADRESSER

Brännkyrka kyrka och församlingsexpedition
Götalandsv. 189-191, Älvsjö

besökstid må-fr 9.00-11.30, 12.30-15.00

Vårfrukyrkan med församlingslokaler
Fruängens kyrkogata 1-7, Fruängen C.

För kontaktuppgifter till alla medarbetare se www.brannkyrka.org

VI FINNS PÅ

 facebook

 Instagram

 twitter

FOTO: CHRIS LAWTON@UNSPLASH

Välkommen till en helg i tystnad, bön och eftertanke i ignatiansk anda

I 15 år har Brännkyrka församling ordnat tysta retreatar, korta över en dag eller längre, över en hel helg. Många har deltagit genom åren och fått uppleva tystnaden och lugnet i gemenskap med andra.

I höst tillbringar vi en retreathelg på Åkerögården, Rådmansö, några mil från Norrtälje. En retreat inspirerad av Ignatius av Loyolas andlighet.

Vad betyder det då att helgen är i ignatiansk anda? Jo, bland annat att du får en följeslagare, som du har möjlighet att träffa vid två tillfällen under helgen för samtal. Följeslagaren är en av oss ledare.

Med följeslagaren kan du utforska din egen andlighet och din egen livsväg. Bibeltexter är ett hjälpmedel på den vägen. Det är dina frågor och ditt liv som är i centrum för samtalet.

På retreaten finns det gott om egen tid, som inramas av gemensamma matstunder med stilla musik och av andakter och mässo i gårdens kapell. Den vackra omgivningen inbjuder till promenader. Det finns möjlighet att måla, vi tillhandahåller material.

25-27 oktober, fredag 17.00 till söndag cirka 15.00. Transport med lokaltrafik eller egen bil. Avgift 1000 kronor (subventionerat av församlingen).

I avgiften ingår mat och enkelrum.

OBS! Vänder sig till församlingsmedlemmar i första hand, i mån av plats övriga intresserade. Max 16 deltagare.

Anmälan senast 30 september till Ann-Christine Janson, präst.

ann-christine.janson@svenskakyrkan.se

BRÄNNKYRKA utges av Brännkyrka församling Svenska kyrkan fyra gånger per år. Redaktör: Kari Malmström.

Ansvarig utgivare: Magnus Hellström.

Tryck: Printografen, Halmstad.

Distribution: Postnord.

Gemenskap som bjuder in

Öppen förskola vet de flesta föräldradeiga vad det är. En gemenskap att dela med andra föräldrar, där både bebisar och äldre syskon kan vara med – en mötesplats och kontaktyta, kanske framför allt för de vuxna. I Brännkyrka församling finns Öppen förskola i både Brännkyrkas och Vårfrukyrkans församlingshem.

Lekvänlig, krypvänlig, samtalsvänlig – så kan man nog sammanfatta Brännkyrka församlings öppna förskola. Hit kan man komma och bara vara. Som man är.

– Här får föräldrarna lika mycket plats som barnen, säger Tania Lidell, en av församlingens pedagoger. Det finns möjlighet att sitta och fika tillsammans, och det som händer i rummet är att samtal och diskussioner kommer upp,

om högt och lågt – allt från köksreningar till andliga frågor.

Deltagarna brukar vittna om fin stämning, bra lokaler och en upplevelse av att bli sedd. Som Tania formulerar det: ”De känner att öppna förskolan är deras”.

Brännkyrka-bladet gör ett inbrott sista gången på vårterminen. Sångstunden är ett givet inslag och den avslutas alltid med en liten andakt. Vi tänds ett ljus, sjunger ”Gud som haver” och låter allt stilla sig. I tio sekunder. Sedan tar springet i benen över. De yngre far iväg på nya äventyr i den här tillåtande (och barnsäkra) miljön. De vuxna kan ta upp en ny samtalstråd.

Det som är unikt med kyrkans öppna förskola är att den inte bara är en öppen förskola, den är en del av församlingen. Den familj som kommer hit kan hitta fler mötesplatser. Från öppna förskolan

öppnas en värld med andra församlingsaktiviteter och gemenskaper – om man vill! Här finns ett sammanhang.

– Långt ifrån alla som kommer hit är kristna, en del har en annan tro – och det är ju också ett möte, i dialog mellan religioner, säger Tania. Många som kommer har ingen tro alls.

Och det är också helt okej.

– Vi är ju människor som träffas, vi bär alla på våra andliga frågor. Även vi som jobbar här. Vi har inte en fix och färdig tro, vi heller, poängterar Tania. De som kommer till Öppna förskolan möter oss som medsökande, på samma plan. Många har en idé om att kyrkan vill stöpa oss i samma form. Så är det inte. Vi söker alla och alla som söker är välkomna.

Kari Malmström

ÖPPNA FÖRSKOLAN startar igen i vecka 37. För plats, dag och tid – se brännkyrka.org

FOTO: HÅKAN FLANK

TIPS!

En dag om andlighet i vardagen

Hur få ihop vår stressade vardag med ett andligt liv, hur förena yta och djup? Vår tid behöver sannerligen hämta andan, fylla på insidan och inte bara facebooksidan.

”Kraften i en fors, ger ingen försäkran om vattnets renhet” har någon skrivit. Det är inte mängden som avgör, inte prestationen, inte hur många böcker vi hinner plöja igenom, utan om vi hinner begrunda, hinner reflektera.

Ignatius av Loyola, som levde på 1500-talet, känns idag oerhört modern, hans teologi bygger bland annat på att lära känna Gud genom att gå in i bibelberättelserna, använda sin fantasi och hitta sin andlighet via egna erfarenheter. Ignatius ger oss verktyg att möta vardagen och en insikt om att Gud är

överallt; när vi nattar barnen, kör bil till jobbet, fikar med en kompis eller går i kyrkan... Gud genomsyrar verkligheten!

Är du nyfiken? Kom på vår dag om ignatiansk andlighet den 15 september, i Vårfrukyrkan! Delta i en bibelmeditation, eller i Lectio divina, som är ett sätt att närma sig bibeltexten utifrån sitt eget liv, eller Godly play. Godly play har sin grund i Montessoripedagogiken och är ett fantasifullt sätt att arbeta med barn där de genom lek får ett språk för att tänka och tala om kristen tro och andligt sökande.

Mässa klockan 11, enkel lunch och sedan möjlighet att prova olika metoder. Målarrum. Avslut cirka 15.30. Inga förkunskaper krävs. Välkommen!

Vem var hon – Årstafrun?

"Vad jag ägt och förlorat! Allt." Så skriver Märta Helena Reenstierna, även känd som Årstafrun, i en av sina berömda dagböcker. Under 46 år på 1700- och 1800-talen beskrev hon livet som adelsdam i dagliga anteckningar – ett liv som var allt annat än stillsamt och glamoröst.

Det enda porträtt av Årstafrun som finns bevarat.

Hon föddes i Västergötland 1753, och flyttade 21 år gammal till Årsta gård när hon gifte sig med officeren Christian Henrik von Schnell 1775. På den tiden tillhörde Årsta Brännkyrka församling, som då täckte stora delar av dagens Söderort. Trots att hon var adlig och bodde på

en förmögen gård med stora tobaksodlingar kom hennes liv att präglas av mycket olycka. Herrskapet von Schnell fick åtta barn, men bara sonen Hans Abraham uppnådde vuxen ålder.

1793, mitt under den franska revolutionen, började Årstafrun skriva dagbok. Det var en händelserik tid, och samma år kan vi bland annat läsa om nyheten att Frankrikes drottning Marie Antoinette "blivit barbariskt giljotinerad". Bland Årsta gårds många gäster fanns en viss Carl Michael Bellman. När han 1795 "genom en stilla död avsomnat" beskrev Märta Helena begravningen, och konstaterade att "samtliga gräto vi den döda vännens tidiga bortgång".

Under de kommande åren redogjordes för både vardagsliv och fest, konflikter med gårdens pigor och drängar, teaterbesök i Stockholm och storpolitiska

händelser. Dessutom rapporterade Årstafrun ofta från gudstjänster, dop och bröllop i Brännkyrka kyrka. Brännkyrka kyrka låg henne varmt om hjärtat; så varmt att hon 1806 skänkte 16 almar att plantera vid kyrkans mur. Några av dem står kvar än idag. Det var också i Brännkyrka kyrka hennes barn begravdes.

1812 drabbades Märta Helena av den sista stora sorgen i sitt liv, när sonen Hans Abraham 32 år gammal gick genom Årstavikens is och drunknade. Hennes make Christian Henrik hade dött året innan, och resten av livet levde hon ensam på gården. Med ett 20-tal anställda och många vänner hade hon ändå fullt upp. Årstafrun kunde till exempel slakta en gås, stoppa korv eller väva tyg i sitt dagliga arbete. Hon skrev dagbok ända upp till 86 års ålder, då hon nästan var helt blind. Två år senare, 1841, avled hon efter ett långt liv fyllt av mycket sorg. Hon begravdes tillsammans med sin familj, och vilar nu på Brännkyrka kyrkogård.

Tack vare Märta Helena Reenstiernas dagboksanteckningar vet vi idag mycket om hur livet såg ut för 200 år sedan. Dagböckerna finns bevarade i sin helhet på Nordiska museets arkiv, och de finns även sammanfattade i ett antal böcker. Du kan exempelvis köpa "Årstafruns dolda dagböcker" på bokbordet i Brännkyrka kyrka. Dessutom kan man numera följa Årstafrun på facebook, där det dagligen publiceras ett dagboksinslag.

Erik Stenseke

Det är tack vare föreningen Sällskapet Årstafruns vänner som Årstafrun Märta Helena Reenstierna finns på facebook. Leta gärna rätt på henne där!

FOTO: HÅKAN FLANK

Tobias utanför Brännkyrka kyrka vid en av Märta Helenas almar.

Om tonsättaren

Tobias Lundmark är verksam som organist i Salems församling. Han är född 1976 i Byske strax norr om Skellefteå. Musikerbanan började med musikgymnasium, därefter folkhögskola, piano år 1, komposition år 2. Han gick sedan en fyraårig utbildning till lärare i komposition vid Musikhögskolan i Piteå, och byggde på med en fyraårig masterutbildning, de två sista åren på distans efter flytt till Stockholmstrakten 2004.

"Kyrkan har alltid varit en del av mig", säger Tobias. "Mamma sjung' i kyrkokören uppe i Byske, och farfar var predikant i EFS."

Kyrkomusiker blev han ändå lite av en slump. Väl i Stockholm sökte han lärartjänster men hittade inget som kändes rätt. Så kom en fråga från Grödinge församling om inbopp som kyrkomusiker. Orgelspel var han inte så vass på dåförtiden, men det ena ledde till det andra. Numera har han både kantors- och organistexamen, utöver de andra.

"För mig var det så att istället för att känna ett kall för att arbeta i kyrkan så började jag i kyrkan och blev därefter kallad", säger Tobias.

Efter Grödinge följde Nynäshamns församling, där han hade tjänst till 2015. I Salems församling, där han arbetat sedan dess, gör han allt som kyrkomusiker gör: spelar på gudstjänster och förrättningar, leder kör. Komponerandet har han som utmanade och berikande bisyssla.

KM

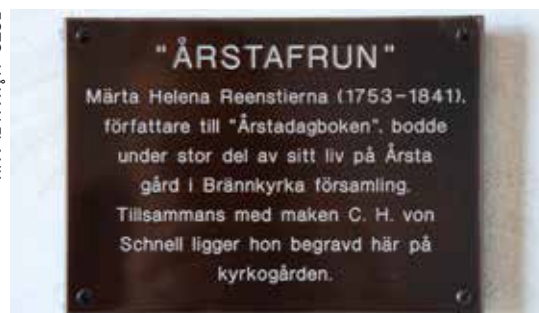

FOTO: HÅKAN FLANK

FOTO: KRISTINA EKERO ERIKSSON

Ovan Årsta gård av idag. Nedan den lilla skylt som finns uppsatt i Brännkyrka kyrka. Till vänster gravstenen på Brännkyrka kyrkogård.

Så fick hennes ord musikens vingar

Söndagen den 15 september klockan 16 uruppförs oratoriet "Årstafrun" i Märta Helena Reenstiernas egen hemkyrka, där hon för 200 år sedan var en flitig gudstjänstdeltagare. I elva satser får vi följa hennes liv – från ljus till mörker till ljus. Brännkyrka vokalensemble står för körpartierna. Och Bellman är med!

Fyra chanser att uppleva "Årstafrun" i höst

[Söndag 15 september](#)
16.00 uruppförandet.
19.00 ett andra uppförande.

[Söndag 22 september](#)
16.00 ett tredje uppförande. Direkt efteråt samtal mellan Tobias Lundmark och författaren och historikern Kristina Ekero Eriksson.
Moderator: Ann-Christine Janson.

[Söndag 6 oktober](#)
18.00 konsert i Salems kyrka. Se svenskakyrkan.se/salem/kalender

OBS! Vid samtliga tillfällen i Brännkyrka kyrka öppnar vi kyrkporten 30 minuter före konsertens början. Fri entré

Hur fick Tobias Lundmark, som skrivit musiken, den här idén? I svaret är just Brännkyrka vokalensemble en nyckelfaktor. Ensemblen leds av Robin Spurrier, kyrkomusiker här i Brännkyrka.

– Vi var kolleger i Nynäshamn i många år, och blev vänner, berättar Tobias. Så ringde Robin någon gång 2017 och sa att det vore kul att beställa ett verk, nykomponerad musik, som skulle passa vokalensemblen.

Musiken är dock bara ena benet i ett oratorium. Det textliga innehållet är väl så betydelsefullt. Vad ska berättelsen handla om? Så Tobias frågade:

– Har ni något där i Brännkyrka som ni är stolta över?

Då nämnde Robin Årstafrun. Han visste att hon kände Bellman. Tobias läste Kristina Ekero Erikssons biografi och blev som han beskriver det helt tagen.

– Jag har läst den hur många gånger som helst. Boken blev vägen in.

Han förklarar att tragiken i Märta Helenas liv blev hans "motor" initialt. Han skaffade även de originaldagböcker som gavs ut på 1940-talet, och läste allt.

– Det jag slogs av var att trots all död och tragiken så är Gudstro stark. Märta Helena skrev: "Jag är så välsignad att ha fött åtta välskapta barn" – och så dör de allihop! – och hon känner sig ändå välsignad...

Han började tänka ut punkter och rubriker som tvunget måste vara med.

"Ryttmästarens död" var det första han skrev. Andra tunga satser är "Hans Abrahams död" och "Påskdag 5 april 1795" – Märta Helenas svärmor dog, vilket ledde till att man öppnade gravstenen (släktgravstenen låg i källaren under Brännkyrka kyrka) och hon gick ner till sina barn, såg deras kistor och i vilken förmultningsgrad de var.

– Att sitta i Brännkyrka kyrka och höra den texten är nästan kusligt nära, säger Tobias.

Texterna är tagna rätt av ur dagböckerna, förutom Hans Abrahams död, som är dagboksanteckningar över en period.

– Hon hade ju den förmågan att även om det centrala innehållet var nattsvart så började hon sina anteckningar med vardagliga saker – innan man kommer till det hemska. Jag ville få med det. Så därför börjar påskdagstexten med att "Vår nya jungfru var sjuk", fast hela satsen handlar om hennes besök i gravstenen.

Tobias kände dock att han behövde få med gladare stunder också. Oratoriet inleds med "Den vidtbekante Calasdagen" – en tonsättning av den text Bellman skrev till det stora slätterölet på Årsta 1794.

Bellmantolkaren Anders Fröling kommer att gestalta Bellman vid höstens uppföranden av verket.

Vokalensemblen började jobba med "Årstafrun" kring årsskiftet. Musiken skrevs under tiden.

– Det är fantastiskt att få vara med om den resan, att inte få det levererat färdigt utan pö om pö, säger Robin Spurrier. Se det utvecklas, lära känna Märta Helena, hennes förtvivlan och förtröstan.

Att sätta upp ett verk som aldrig spelats förut innebär utmaningar. För

Bellmantolkaren Anders Fröling.

körsångare är det inte bara att gå hem och lyssna på en inspelning för att få grepp om helheten – för det finns ingen inspelning!

Tobias konstaterar att detta är det största sammanhängande verk han har skrivit, och att tillblivelsen har medfört "stunder av total eufori och lika många av total depression". Han satsade på att först få ihop körpartierna och lämnade de helt instrumentala satserna till sist.

Från ljus till mörker till ljus – i slutet av oratoriet återkommer ljuset. Märta Helena betraktar tillvaron i "Årsta 1835" med stark förtröstan.

– Hennes tro var så stark, säger Tobias. Det är inte ens tro i trons bemärkelse utan mer en medvetenhet, visshet, om att det är inte slut – vi kommer att träffas igen!

Den avslutande koralen, som även finns med insprängd här och var tidigare i verket är en tonsatt "Symeons lovsång". Den bibeltexten valde familjen till Ryttmästarens begravning.

Tobias har då och då ställt sig frågan under arbetets gång: är detta ett sakralt verk, kvalar det in under begreppet "oratorium"?

– Jag anser absolut att det är ett sakralt verk för vår tid, säger han. På ett annat sätt kanske än kantater som i regel bara är uppbyggda kring bibeltexter. Här är ändå huvudbudskapet den tröst och insikt till mening i livet som en stark Gudstro ger, som en bot mot hopplösheten.

När det väl är dags för uppförandet i Brännkyrka gör Tobias ingen aktiv insats mer, sitter bara och lyssnar. Välkommen att göra honom sällskap!

Kari Malmström

Läs de dolda dagböckerna!

Kristina Ekero Erikssons biografi över Årstafrun är en resa i tid och rum. Med dagboksanteckningarna som utgångspunkt tecknar Kristina en inkännande bild av denna kvinna som för 200 år sedan levde och verkade här. Boken kom ut 2010 och finns i nytryck i storpocket. 150 kronor på vårt bokbord.

Våga följa vägen

FOTO: HÅKAN FLANK

Måste det vara så krångligt att närma sig en tro? Nej, det måste det inte. Svenska kyrkan har många vägar in för den som söker, och en är katekumenatet. Som innebär att under ett år regelbundet träffas i en liten grupp, utforska, skapa och samtala – med varandra och med följeslagare och medvandrare, som tidigare gjort samma resa.

Det är Sverige 2019. Många av oss som nu är vuxna har vuxit upp utan relation med kyrkan, andra har negativa erfarenheter av kyrkan, ibland en brusten relation. Samtidigt har många en längtan efter andlighet, något djupare och kanske en tro. Vissa är döpta, andra inte. Vissa är konfirmerade, andra inte. Vissa är både döpta och konfirmerade – men har ändå ingen förankring i kyrkan.

– Vars och ens egen längtan är grunden för katekumenatet, säger Ann-Christine Janson, präst i församlingen. Varje människa bär på en egen berättelse och i katekumenatet möter vi den vuxna människan där hon står just nu.

De första som följde Jesus kallade det ”att följa vägen”. Ur deras spårande av vägen uppstod den kristna tron. Begreppet katekumenat har rötter i urkyrkan. De tidiga kristna undervisades och vägledades av andra som gått före in i den nya tron, för att sedan döpas och själva bli nya vägledare.

Katekumenatet i vår moderna tappning går tillbaka till dessa rötter. I en katekumenatgrupp finns flera medvandrare, alla katekumener från tidigare år. Det är en strukturerad och genomarbetad väg att följa för oss nutidsmänniskor. I tillit, tillåtande och i gemenskap.

Här är dina frågor, funderingar och erfarenheter utgångspunkten, och det finns inga färdiga svar. Ingen katederundervisning men en möjlighet till lärande och fördjupning. Samtal, gudstjänster, lyssna på musik, måla, skriva...

Ann-Christine har varit den ur församlingens personal som varit med på träffarna de senaste åren. Nu tar pedagogen Lovisa Oscarson över den uppgiften, med en präst knuten till gruppen. Det fina med katekumenatet är faktiskt att kyrkans anställda har en ganska undanskymd roll. Medvandrarna har en nyckeluppgift.

– Det jag kände hos mig själv har jag sett hända hos andra, säger Ann. Det är så härligt att se människor utvecklas!

Ann var katekumen 2017–18 och blev sedan medvandrare för nästa grupp.

Väldigt mycket bygger på tillit. När gruppen väl formerats finns en fundamental regel: allt som sägs i rummet stannar där.

Kenneth var med som följeslagare i flera år.

– Här får man en chans att pröva sin tro och sina tankar kring tron, säger han. Det speciella är att vi närmar oss utifrån olika förutsättningar.

Och inget är fel!

Det kan kännas som att bestiga ett jättehögt berg, att våga närma sig. Men det finns fler som längtar, som önskar en gemenskap där tron och trons möjligheter kan utforskas och prövas helt förutsättningslöst.

Snart startar en ny grupp sin vandring ut på vägen. Följ med!

Kari Malmström

Vi har byggt upp en väg i ett miniatyrlandskap. Små skyltar är utplacerade: Välkommandets tid, Växandets tid, Fördjupningens tid, Fortsättningens tid och slutligen Sändningen. Vägen symboliserar katekumenatgruppens vandring tillsammans under ett helt läsår.

Så här ser upplägget ut 2019/2020

PLATS Vårfrukyrkan, Fruängen.

TIDER 18.00–20.00, varannan torsdag.

DATUM under hösten 19 september, 3 oktober, 31 oktober, 14 november, 28 november, 12 december. Uppehåll under jul och nyår. Första gången efter nyår: 9 januari, sedan varannan vecka till maj 2020.

Vårens exakta datum bestäms senare.

Nyfiken? Anmälan till Lovisa Oscarson:

08-447 11 05, lovisa.oscarson@svenskakyrkan.se

Fyra gudstjänster blir stationer på vägen:

Välkommandets gudstjänst onsdag 16 oktober, Vårfrukyrkan 18.00 • **Kallelsens gudstjänst** en söndag under våren, Brännkyrka kyrka 11.00

Bekräftelsens gudstjänst Påsknatten 11 april, Brännkyrka kyrka 23.00 (med möjlighet till dop/konfirmation för den som vill)

Sändningens gudstjänst I slutet av maj 2020, i Storkyrkan inne i stan.

EFTERMIDDAGSFILM I VÅRFRUKYRKAN

Vi ser film med livsåskådningstema och inbjuder till samtal över en fika efteråt för den som vill.

14.30 lördagarna:

28 september **Boktjuven**

9 november **Gran Torino** • 7 december **Shoplifters**

Ingen avgift • Läs mer på brannkyrka.org/eftermiddagsbio

”Jag ville dansa med lyckan”

Välkommen till en unik föreställning om Edith Piafs liv och sånger – på svenska. Artisten Anna Bromée bjuder på älskade Piaf-klassiker som ”Non, je ne regrette rien” och ”La vie en rose” – och helt unika Piaf-sånger som aldrig tidigare sjungits på svenska.

Torsdag 12 september 14.00–15.30 i Brännkyrka församlingshem

Du behöver inte förboka, det är bara att komma! Avgift för kaffe och godsak 40:–

Nattvarden är naturligtvis inget hokuspokus eller trolleri. Men det handlar om symbolik. Ordet hokuspokus är sannolikt en förvrängning av den katolska nattvardsformelns "hoc est corpus", 'detta är min lekamen'. Alla olika moment kring nattvardsfirandet i en högmässa har sin särskilda betydelse och funktion. Tillsammans erbjuder de en sammanhållen rit att lära känna, känna igen och kunna vila i. Kyrkoherde Magnus ger här en förklaring till de olika momenten.

Nattvarden – en rit att vila i

V

Varför firar vi nattvard? Det är en bra fråga. Synen på nattvarden innebär varierar mellan olika kyrkliga traditioner och kan leda till heta diskussioner. Hur ofta och hur man gör skiljer sig också åt. Men en sak vet vi säkert och det är att man i fornkyrkan beslutade att vi ska fira nattvard med bröd och vin till Jesu åminnelse. I nattvarden tar vi emot Jesus själv. Kristus närvarar genom brödet och vinet. Vi är inte heller ensamma när vi firar nattvard. Vi firar tillsammans med kristna över hela världen, både levande och döda. Nattvarden är bortom tid och rum.

FOTO: PIXABAY

Rituella måltider har funnits i alla kulturer. Man offrade djur och mat för att tacka och blidka gudarna. Att äta och skåla tillsammans är också ett sätt att umgås.

Jesus firade påskmåltid i Jerusalem för cirka 2 000 år sedan. Påsken firades till minne av uttåget ur Egypten till friheten och lyckan i det heliga landet. Ordet påsk kommer från *pesach* som betyder att "gå förbi". Före befrielsen dog många egyptier och Guds folk offrade lamm och strök dess blod på dörrposten för att dödsängeln skulle gå förbi. Då det var bråttom bakade man osyrat bröd. Här har vi ursprunget till vår nattvard.

När Jesus instiftade nattvarden på Skärtorsdagen smidde hans fiender planer för att få Jesus mördad, vilket han också blev på Långfredagen.

Högmässan innehåller många moment på vägen fram mot nattvarden, alla med sin egen symbolik. Under offertoriespsalmen dukar prästen altaret med bröd och vin. *Offertorium* betyder från början "offerskål" och syftar på Guds erbjudande och offer till oss. Vinet symboliserar Kristi blod och brödet hans kropp.

Ordet *oblat* betyder "att bära fram". Oblaterna ser ut som mynt för att symbolisera de mynt man för länge sedan la i döda människors munnar så att de skulle kunna betala färjkarlen för att komma över floden fram till paradiset.

Man häller ofta lite vatten i vinet. När en soldat stack Jesus i sidan med ett spjut för att se om Jesus var död när han hängde på korset kom det ut både blod och vatten. Vatten och vin hänger samman och möter oss tidigt i Bibeln.

I dialog sjunger prästen och församlingen: *Lovsägelsen/Sursum Corda* (uppåt med hjärtat) och *Prefationen* (förord) samt *Helig/Sanctus*. Sedan kommer *Nattvardsbönen* i vilken det ingår de ord, instiftelseorden, som Jesus sa vid den första nattvarden. Instiftelseorden är en förutsättning för välsignelsen av brödet och vinet. *Herrens bön/Pater noster* har Jesus också lärt oss. Därefter följer *Brödsbrytelsen/Fractio*.

Under *Fridshälsningen/Pax* kan man hälsa på varandra och önska varandra Guds frid. *O Guds lamm/Agnus Dei* syftar på Jesus. Efter att Jesus dött och uppstått för oss behöver vi inte presteras för att få Guds förlåtelse, för den är gratis. Vi köper oss inte förlåtelse utan det är Gud som ger till oss. Därför avlutas nattvarden med en *Tackbön/Bön*.

Momentet när man får bröd och vin kallas *Kommunionen*. Det vanligaste är att man doppar brödet i vinet. Sedan reformationen tar prästen i Svenska kyrkan bröd och vin sist enligt principen att värden och värdinnan serverar gästerna först. Tidigare tog prästen nattvard först med motiveringen att man tar i rangordning. Man menade också att man inte kan ge vidare det man själv inte mottagit.

I slutet på mässan kommer det som gett upphov till ordet mässa, *Sändningen*. Ordet mässa kommer från att man sa *Ite, missa est* som betyder "Gå, ni sänds i iväg". Guds folk samlas inte för att dra sig undan från världen. Vi samlas tvärtom till mässa för att utrustas för vardagen och livet. Nattvarden är vår reskost på livets vandring.

Magnus Hellström

T
I
P
S
!

FOTO: ALEXANDER SZÖGI

Gränslösa röster

Gränslösa röster är en kör som består av asylsökande, nyanlända och etablerade svenskar. Att träffas och sjunga tillsammans skapar ett sammanhang bortom språkliga och sociala barriärer där varje röst får höras. Med pop- och folkmusik på olika språk skapar denna konsert harmonier av en mångfald av stämmor. I samband med konserten hålls ett samtal om körens arbete för inkludering och integration. Musikalisk ledning Cecilia Q Öhrwall & Maria Peters.

Afton mellan himmel och jord
Vårfrukyrkan torsdag 19 september 18.30
Fri entré • Från 17.30 fika 30:-

Livet ä

Brännkyrka kyrkofullmäktiges ordförande Peter Odentun är en mångsidig och godmodig man. Han beskriver sig som en nyfiken problemlösare som gillar utmaningar. Livet igenom har han gärna gått in i nya sammanhang, när en uppgift är slutförd har han varit redo för nästa. Det ena har flera gånger gett det andra, som länkar i en kedja. Kyrkan har alltid varit ett viktigt fundament för honom.

Det är fortfarande vanligt att förtroendevalda i Svenska kyrkan har ett partipolitiskt engagemang i botten. Sådan var inte Peters väg in. För honom började det med det för honom självklara gudstjänstfirandet. 1993 var han nyinflyttad i Södertälje, började gå i kyrkan där och blev mer eller mindre raggad in i kyrkorådet.

– De såg att jag hade intresse, säger han. En kyrkvärd frågade om jag inte skulle ställa upp i kyrkovalet. ”Men man måste vara medlem i ett parti”, sa hon. ”Ja, det har jag varit sedan 1969”, svarade jag.

Peter skrattar. Han var faktiskt medlem i Moderaterna, men en helt passiv sådan. En hel del har hänt sedan dess, de partipolitiska kopplingarna i kyrkliga sammanhang har i hög grad lösts upp. Numera företräder han nomineringsgruppen Borgerligt alternativ.

Vi träffas när sommaren ännu är ung. Om en stund är det kyrkofullmäktigesammanträde. Tidigare samma dag har Peter kört grejer från diverse garagerensningar till diakonin i Södertälje, för försäljning i deras second hand-butik.

– Ingenting av det vi ger går till administrativa kostnader. Allt är ideellt. Jag är ansvarig för denna verksamhet på Södertörn, berättar Peter.

Vilka är då ”vi” i det här sammanhanget? Jo, det är Svenska Frimurarorden.

Peter är frimurare sedan 15 år. Ett typiskt exempel på hur ett engagemang länkat i ett annat. En av hans förtroendemannakompisar i Södertälje

FOTO: HÅKAN FLANK

r ett uppdrag

församling tyckte att han kunde vara ett "lämpligt objekt" att värva. För vem som helst kan inte bli frimurare.

– Man måste ha en kristen värdegrund och man måste vara man, konstaterar Peter. Är man väl upptagen finns ingen konkurrens. Alla bröder är lika mycket värda.

När Peter berättar om sitt liv finns det några datum han med självklarhet nämner. Det första är den 25 december 1953, hans födelsedag.

– Jag är född och uppvuxen i Uppsala, bodde precis nedanför Domkyrkan.

Att dela födelsedag med vår frälsare har han inget emot. Dessutom finns här en extra knorr i berättelsen.

– På den tiden var man tvungen och åka och föda där man var "skattskriften", berättar han. Mina föräldrar firade jul hos moster i Stockholm, men just då på kvällen började det bli dags.

Det blev tågresä i snöoväder och droskfärd till sjukhuset och där såg Peter dagens ljus 04.44 på juldagsmorgonen.

Han är för övrigt den första som fötts med namnet Odentun. Den historien är följande: Pappa arbetade på lantbruksuniversitetet Ultuna, där han var en av tre som hette Erik Johansson. För att skilja ut sig valde han att ta ett nytt lokalinspirerat efternamn. Förledet kommer ur Odinslund, en känd park i Uppsala, efterledet ur namnet Ultuna.

Peter beskriver en fin barndom. Söndagsskola – check. Konfirmation – check. Hans konfirmationspräst var Martin Lönnebo, sedermera biskop.

På gymnasiet gick han naturvetenskaplig linje, ville bli atomfysiker.

– Men efterhand dog mitt intresse, det stod tidigt klart för mig att Sverige inte skulle satsa på detta.

Direkt efter gymnasiet började Peter som brevbärare på Posten. Han blev kvar i 30 år och gjorde vad som måste betraktas som karriär. Från brevbärare, till postkassa, till postmästare. Han skickades runt på ambuleringar lite varstans. Bollnäs, Örebro, Ljusnarsberg...

– Jag blev efter ett tag lite känd i Posten, visade framfötterna när det gällde att lösa personalproblem, så jag togs in på olika ställen för att hjälpa till, berättar Peter. Du vet, att få folk att samtala, reda ut saker, medla mellan dem... många var dubbelt så gamla som jag!

1980 sökte han en intern ledarutbildning och utvecklades sedan vidare på olika poster inom det dåför tiden mycket stora statliga verket. Så småningom med fast placering i Stockholmstrakten.

– Jag tröttnade på att flacka runt. Men samtidigt klarar jag inte av att sitta alltför stilla, jag är en sådan som gärna vill gå vidare, säger han.

På 1990-talet blev Peter ett slags expertresurs som skickades ut på än det ena, än det andra uppdraget. Detta i en tid då digitaliseringen sakta men säkert började förändra själva begreppet "post" och stora omstruktureringar tog fart.

Under Posten-åren bildade Peter familj, två gånger. Hans båda äldsta barn är nu 43 och 40. 1986 blev han ensamförälder med dem. Några år senare träffade han via jobbet den som kom att bli mamma till hans två yngre barn, nu 25 och 22.

Så kommer ett nytt datum, som han rabblar som rinnande vatten. Peter gjorde sin sista arbetsdag på Posten den 18 maj år 2000, då hade han precis avslutat

projektet att lägga ner postterminalen Stockholm Klara.

Här märks inte ett spår av sentimentalitet. Totalt branschbyte. Han ler underfundigt:

– Från post till pool! Jag började som logistikchef på Folkpool.

Även om Peter med ålderns rätt numera kan titulera sig pensionär jobbar han fortfarande ungefär tio timmar i veckan för företaget.

Trots rätt uppenbara hälsoproblem. Han beskriver det som "en del krämpor". 2008 opererades han för spinal stenos, en ryggsjukdom som i Peters fall blivit rätt svår.

– Det var ganska hemskt, konstaterar han. Det innebar i princip fem-sex år i sängen... Jag gjorde en del grejer som jag inte borde ha gjort, tog mig till kyrkan till exempel, och vägrade att sluta jobba helt. Kroppen tog stryk.

Tuff rehabilitering, följsjukdomar, komplikationer, kortison – Peter medger att det är tråkigt att inte kunna röra sig som förr. Men med gästavar, vilja och glädje kommer man långt.

– Livet går vidare. Man dör bara en gång, men man lever varje dag!

Ett annat betydelsefullt datum i Peters liv är den 19 januari 2008. Då träffade han sin nuvarande livskamrat Weronica och det var kärlek vid första ögonkastet, bokstavligen.

– Vi möttes av en slump på Odengatan, gick in på ett café och började prata och sedan dess är vi ett par!

Weronica bodde i Herrängen och Peter flyttade in hos henne 2009.

– Då blev det naturligt att engagera sig i kyrkan här, säger han.

Postens symbol åren 1990–2001.

"Man dör bara en gång – men man lever varje dag!"

Svenska Frimurarorden

Frimureriet har i över 275 år varit en vital del av det svenska samhället. Med syfte att verka för mänsklighetens förbättring och förädling, fortplantas orden från generation till generation.

Svenska Frimurare Orden är i dag en sammanslutning där män av skilda samhällskategorier, yrken och åldrar träffas för att arbeta på sin personliga utveckling och för att umgås under värdiga former.

Svenska Frimurare Orden har cirka 15.000 medlemmar i Sverige och Finland. Den kristna tron är grunden för det svenska frimureriet. Frimureriet påtvingar inte medlemmen någon viss kristen trosuppfattning. En frimurare avkrävs inget löfte som sätter honom i konflikt med Gud och den egna tron.

Källa: Svenska Frimurare Ordens hemsida – se www.frimurarorden.se

Peter och Weronica på sommarbete i Bohuslän.

➔ Hur ser han på uppdraget som förtroendevald? Svaret är kristallklart:
 – Vår uppgift är att lyssna på folk runt omkring, vad de tycker, känner och vill, och så framföra det. Församlingen är det viktigaste vi har, allting bygger på den. Människorna, medlemmarna – är A och O för kyrkans arbete, under-

stryker han. Vi behöver kunskap om människor som är utanför, hur vi ska nå dem. Det finns så många som behöver mycket tröst.

När du läser det här närmar vi oss höst. Under sommaren har Weronica pilgrimsvandrat med Brännkyrka församling i Abisko. Därefter har hon och Peter njutit av livet tillsammans i sommarhuset i Bohuslän. Till hösten firar hon sin födelsedag i Tokyo (jag får inte flyga så långt så jag blir hemma, säger Peter).

Och i vår blir det en resa även för honom. Till Jerusalem. Han var där 1997 som volontär, plockade oliver och pressade olja som såldes till förmån för sjukhuset Augusta Victoria.

– Jag var där i 14 dagar, bodde hos nunnor i ett kloster. Det var en fantastisk upplevelse, jag träffade så många härliga människor. Och jag hann med att leda en gudstjänst i födelsekyrkan!

Han hade venia då, alltså predikörätt för lekmän.

– Nu är det på tiden att åka dit igen, jag hoppas att få med Weronica, säger Peter.

Han har aptit på livet, vill vrida ur det allt som går. Han har nu ganska mycket av facit i hand och är tacksam – och nyfiken på fortsättningen.

– Tänk att jag har fått göra allt det här!

Peter Odentun citerar första Mosebok: "Gud skapade människan till sin avbild", och slår fast:

– Jag har ett ansvar gentemot Gud. Livet är ett uppdrag.

Kari Malmström

KONFIRMATION

Magisk stämning i kyrkan

Årets sommarkonfirmander var iväg på läger veckorna kring midsommar och konfirmerades söndagen den 30 juni. Ett par dagar senare fick vi ett mail från Vilgots (en av konfirmanderna) morfar. Efter kontakt fick vi lov att dela det i Brännkyrkabladet:

Hej! Jag hade den stora glädjen att få delta i söndagens konfirmationsmessa klockan 14 i Brännkyrka kyrka. Så annorlunda jämfört med min egen konfirmation på 1960-talet med långdraget stillasittande och skrämmande förhör på bibelkunskap. Här i söndags var det fart och rörelse och glädje och dans, en klar förändring till det bättre!

Mitt barnbarn var en av medlemmarna i "Brännkyrka Maskulina Baskör" som framförde psalmen "Du vet väl om att du är värdefull". Helt otroligt att ni lyckats att locka dessa lite truliga och målbrottsbrutna unga män att bjuda på sig själva. Även om rösterna inte var helt klockrena, så framkallade deras uppträdande en fullständigt magisk stämning i kyrkan, det var helt meningslöst att försöka att hålla tillbaka tårarna och man ville ställa sig upp och applådera av glädje och lyckokänslor.

Minnen vaknade till liv från min egen tonårstid. Jag fick inte vara med och sjunga för jag kunde inte sjunga

rent. I bollsporter blev jag bortsorterad för att jag inte hade något bollsinne. Dessutom hade jag stora fula finnar i ansiktet. Jag var mycket medveten om att jag var helt värdelös. Jag skulle aldrig ha vågat att ställa mig framför publik och sjunga, då visste jag att jag bara skulle bli utskrattad och hånad.

Att nu se mitt barnbarn stå där framme lugnt och frimodigt och sjunga "Du vet väl om att du är värdefull" det var så gripande, det kändes som att gamla sår i själen plötsligt började läka. Jag ser mig själv i mitt barnbarn och jag tänker att du är ju helt fantastisk.

Jag vill bara framföra mitt tack till alla, präster och ledare och pedagoger för att ni tar hand om våra barn (barnbarn) och hjälper dem att förstå sitt eget värde! STORT TACK OCH SKÖN SOMMAR !!

Vilgots Morfar

Morfars Sven-Ove, Vilgot och katten Miss Rey. Fotograf lillebror Ludvig, 12.

TIPS!

Kyrkofullmäktige

Brännkyrka församlings kyrkofullmäktige har 25 ledamöter, och sammanträder vanligtvis två gånger om året.

Sammanträdena är öppna för allmänheten – passa på att ta del av sammanträdet nästa gång, den 13 november. Då fattas beslut om nästa års budget.

Fullmäktiges ledamöter väljs vid de kyrkliga valen, som äger rum vart fjärde år. Den 17 september 2017 hölls det senaste kyrkovalet.

Nästa års sommarläger har fortfarande några platser kvar. 13–22 juni 2020 i Rättvik. Kolla brannkyrka.org/konfa – du kan anmäla dig där.

Tack till dig som är medlem i Svenska kyrkan! Du är viktig.

Din medlemsavgift gör det möjligt för oss att:

- Ge stöd och hjälp i enskilda samtal, och grupper för sörjande.
- Bedriva uppsökande diakoni och ha närvaro ute i samhället.
- Bjuda in till kvalificerad och uppskattad kyrkomusik, utan entréavgift.
- Sköta om och hålla öppna två vackra och rofyllda kyrkorum.
- På öppna arenor bjuda in till gemenskap, samtal och fördjupning för alla åldrar.
- Högtidlighålla stora ögonblick i alla livets skeden. ... och mycket mer.

Vill du gå med i Svenska kyrkan är det enkelt. Gå in på vår hemsida brannkyrka.org – klicka på "Bli medlem" längst upp till höger och följ instruktionerna.

FOTO: PIXABAY

Brännkyrkladet delas ut till alla hushåll i församlingen, även till dem som undanbett sig reklam. Detta för att vi inte ska missa någon som verkligen vill ha tidningen. Den delas alltså ut även till icke-medlemmar. Skulle du vara en av dem som inte är intresserad – bli inte arg på oss för att du ändå fått tidningen. Lägg den bara i pappersåtervinningen! Tack för visad förståelse.

Svenska kyrkan
BRÄNNKYRKA FÖRSAMLING

För Gud är alla värdefulla

Jag växte upp på konfirmandläger till viss del, då min mamma var präst och på somrarna följde familjen med till lägergården utanför Trosa. Där vimlade det av ungdomar, ledare, lägereldar, andakter, lekar och undervisning. Jag älskade att vara med där och kände Guds närvaro genom sångerna, berättelserna och bönerna, genom gemenskapen och naturen.

Gården låg fantastiskt vackert, med både ängar, träd och närhet till havet. Det fanns ett utealtare där vi firade gudstjänst tillsammans om vädret tillät det. Altartavlan var ett stort kors mot bakgrunden av en hänförande utsikt över havet. Det var speciellt att komma nära Gud mitt i Guds skapelse. Det gav mig tidigt en känsla av kärlek och vördnad för allt levande och för naturen. Jag upplevde en känsla av helighet.

Vi människor är skapade till Guds avbild. Aposteln Paulus skriver att våra kroppar är Guds tempel. Vi är Guds tempel på jorden. Vad betyder det? Jo, att vi är alla mer än våra prestationer, mer än våra bästa och våra sämsta dagar. Vi är älskade för att vi är. Varje människas liv (och även allt levande) är oändligt värdefullt i Guds ögon. Varje gång vi tvivlar på detta vill Jesus upprätta oss och räta våra ryggar.

Ibland gör vi människor sådant som inte är gott, mot andra, mot oss själva och mot skapelsen, då finns Guds rika förlåtelse. Guds nåd flödar över och sköljer bort vår skuld.

Gud är relation, i sig själv. Johannevangeliet genomsyras av relationen inom Gud och med Gud, att Gud finns i oss och vi i Gud. Kyrkan är en plats där vi får ge utrymme åt

Alexandra Skeppström-Sundman

PRÄST

relationen med Gud, men också med varandra. Där finns gemenskapen som går genom tid och rum, där vi i nattvarden delar en festmåltid i uppståndelsens tecken med dem som har gått före oss in i Guds himmelrike. Här finns en plats för oss alla, oberoende av vår ekonomiska situation, vår plats i samhället eller våra funktioner.

Teologen och filosofen Jean Vanier ägnade en stor del av sitt liv åt att skapa gemenskap tillsammans med människor med funktionsvariationer och lyfte fram vikten av att vi alla behövs, och att vi alla har samma behov; längtan efter relationer, att bli sedd och älskad. Vi människor är ofta rädda för det som är annorlunda, och många av oss är rädda för att visa sin sårbarhet.

Kanske är det i sårbarheten som Gud finns. Där Kristi sår möter våra sår. Då kan vi förstå att vi behöver Jesus Kristus. Att vi är värdefulla trots allt det där som vi ofta vill dölja. När vi vågar möta vår egen svaghet kan våra hjärtan förvandlas, då vågar vi öppna dörren för Gud som söker oss. Då kan vi låta oss bli än mer medmänskliga och våga möta andra med tolerans, nyfikenhet och kärlek.

Gud, tack för vår skapelse, tack för att du ger liv. Gör oss redo att möta hösten, ge oss kraft att tillsammans vårda och värda allt gott som du ger. Hjälp oss att finna gemenskap och mening i våra liv. Låt oss stå upp för det goda och riktiga, och tillsammans göra din kärlek synlig. Amen.

Roliga timmen

visar barnfilm varje lördag! Start 7 september.
11.00 i Vårfrukyrkan • **15.00** i Brännkyrka
Bli medlem! Det kostar inget.
Kolla in höstens filmer på brannkyrka.org/roligatimmen

